

А. А. Тороевой түрэнхөөр 100 жэлэй ойдо

А. А. Тороева

Түрэнхөөр 100 жэлэй ойдо... А. А. Тороева манай буряадын эрдэмтэн, ахуйтан, зохиолч, үзэгш, үзэгш, үзэгш...

Түрэнхөөр 100 жэлэй ойдо... А. А. Тороева манай буряадын эрдэмтэн, ахуйтан, зохиолч, үзэгш, үзэгш, үзэгш...

Түрэнхөөр 100 жэлэй ойдо... А. А. Тороева манай буряадын эрдэмтэн, ахуйтан, зохиолч, үзэгш, үзэгш, үзэгш...

Түрэнхөөр 100 жэлэй ойдо... А. А. Тороева манай буряадын эрдэмтэн, ахуйтан, зохиолч, үзэгш, үзэгш, үзэгш...

БУРЯАД АРАДАЙ СУУТА УЛЫГЭРШЭН

Буряада арайда суута улыгэршэн... Буряада арайда суута улыгэршэн... Буряада арайда суута улыгэршэн...

Буряада арайда суута улыгэршэн... Буряада арайда суута улыгэршэн... Буряада арайда суута улыгэршэн...

Буряада арайда суута улыгэршэн... Буряада арайда суута улыгэршэн... Буряада арайда суута улыгэршэн...

Буряада арайда суута улыгэршэн... Буряада арайда суута улыгэршэн... Буряада арайда суута улыгэршэн...

Ухибүүд—манай ерээдүй

Гурбамнай гушан болоһой...

Гурбамнай гушан болоһой... Гурбамнай гушан болоһой... Гурбамнай гушан болоһой...

НИГЭЭДШЫЕ ХЭРЭГЛЭХЭЭР

Нигээдшые хэрэглэхээр... Нигээдшые хэрэглэхээр... Нигээдшые хэрэглэхээр...

УНШАА, ДУУЛАА ХЭН ГҮТ?

Уншаа, дуулаа хэн гүт? Уншаа, дуулаа хэн гүт? Уншаа, дуулаа хэн гүт?

ДАХИНАА ХУДАЛДАЖА ЭХИЛХЭН

Дахинаа худалдажа эхилхэн... Дахинаа худалдажа эхилхэн... Дахинаа худалдажа эхилхэн...

ДАХИНАА ХУДАЛДАЖА ЭХИЛХЭН

Дахинаа худалдажа эхилхэн... Дахинаа худалдажа эхилхэн... Дахинаа худалдажа эхилхэн...

ДУРАСХААЛДАНЬ ЗОРИУЛАГДАНА

Дурасхаалдань зориулагдана... Дурасхаалдань зориулагдана... Дурасхаалдань зориулагдана...

АЛПИНИНЬ БАЙШАЛНАБ?

Алпининь байшалнаб? Алпининь байшалнаб? Алпининь байшалнаб?

ДЭЛХЭН ДЭЭР СУУРХАНАН ФИЛИПАИН

Дэлхэн дээр суурханаан Филипаин... Дэлхэн дээр суурханаан Филипаин... Дэлхэн дээр суурханаан Филипаин...

Буряада арайда суута улыгэршэн

Буряада арайда суута улыгэршэн... Буряада арайда суута улыгэршэн... Буряада арайда суута улыгэршэн...

Удхэн соёлоо үлгэржэ

Удхэн соёлоо үлгэржэ... Удхэн соёлоо үлгэржэ... Удхэн соёлоо үлгэржэ...

БЕРЛИН

Берлин... Берлин... Берлин...

Ц. ДОРЖИН

Ц. Доржин... Ц. Доржин... Ц. Доржин...

Агуу Илалтын

50 жэлэй ойе угтуулан

СЭРЭГШЭ НҮХЭДӨӨ ДУРСАН...

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда манай оройн сэргэшэдэй шашин Германине илаһаар өгсэ 50 жэл 1985 оной майн 9-дэ гүйсэхэн гэшээ.

Иилалта гэшэмнай амарханаар шэрэгдэ бэшэ. Эрхин хүбүүд, басгадний дайнай газариудта унаа, олон хото городууд, хууриин, нотагууд үнэхэн тоборог болгон хандаргадаа бэлэй.

Он жэлүүдэй ошохо тума дайнда хабаадагшад тус улам үсөөрнэ. Мүнөө би 73 наһатай, Бархандаа, колхозойнгоо түр хууринда, ажануудабди, — гэжэ ажалан болон дайнай ветеран Цогто Бадмаевич Батуев хөөрөнэ.

Энэ нүхэрнай өөр тухайгаа хөөрэхэ ехэше дуратай бэшэ. «Намда адли ветеранууд олон ааб даа. Хүнэй ноирхоомоор юу хөөрэхэбди даа? Дайнай зарим ушар, үзгэлдүүд сагай үншөө бо. Ложко, мартагдаа», — гэжэ.

Аймагай түр Хурмахан хууринда Цогто Бадмаевичтай энэ аун уулзаа хүм. Ундэр наһатай болжо ябашы хаа, солон дорюун, хүбүлгэн, хурдан поноор ухаатай, хөөрүү, шогтой абарн зантай. Нюдэйнь хараса хурса заандаа юм.

Зай, Цогто Бадмаевич, хэды ондо сэргэй албанда татагдаа бэлэй? — гэжэ ноирхон асууба.

1940 ондо татагдаад, Алас-Дурина хизаарай Владивосток шадар абаа хээ нэм. Эндээд байдалым, фашише Германин Эхэ ороноомнай дайгаар довтолоон ороо. Дүшэн нэгэн оной намар манай дивизини сэргэшэд эше, лондо буужа, хатуу шанга байлдаанай болжо байһан баруун зүг шэглэл ошоо бэлэй. — гэжэ, дайнай ветеран тэрэ үеые үнэхөөр, элээр нюдэндөө харан дурсаха гэвэндэл, дуугай болошоо.

Уезд шанга тулалдаанууд, хордод наһанайн холшор залуу сэргэшэ нүхэдэнь, хандаргаданаан хото городууд, фашистуудай гар хаа унан нүгшэнэ хүнүүд ханагдаа гү?

— Бордино шадар шай, шалхы намгараа эхлээд хүм. Хасаан нуурай дэргэдэ япон, тонине сохилсоон, дарини үнэрэй амта үзэһэн сэргэшэд дивизиондэнь би нэн. Тэдээр эндэ баһал шинэ зоригтойгоор дайлагдаа. Инээ зоной дунда ябандандаа урматтай нэм. — гэжэ Цогто Бадмаевич дурсана.

Байлдаан, тулалдаануудта шалгарһан нотагайманай хуубуун «Шинэ зоригой туслоо» медаллар шагнагдаһан юм. — Дивизинтай ямар фронты бүридэлдэ ородог нэм? Тобшо тэдгээр, хэдэн гүйбао. — Түрүүшээр Баруун фронт гэгдэдэг байһанаа, нүүдлэн Калининска болоо нэн. Фронтыемнай нүүдэл алаар сууда гараһан маршал Иван Степанович Конев командалдаг байгаа. Иймэл даа. — гэжэ буурал тослойгоо баруун гаргаараа элбээд, элбээд абана.

Ингэжэ хордод наһанайнгаа колшор хаһада Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай түүхээ байлдаануудта хабаадалсаһан, Москва хотые хамгаалһан габылаатай гэшээ. «Улаан шүһаа аджажа, улаахан засагаа аршаллаһаа даа», — гэжэн дуун тинхээд дэлгэрэнхэй, манай нотагай сэргэшэдэй замда эгээд хабаатай нэн бээ.

Дүшэн нэгэн он. Тэрэ жэлэй намар, үбэлэй хаһада манай сэргэшэдэ аргагүй хүшэр үе нэн. Дайсан үшөөл хүсэтэй бэлэй. «Тинхээд ябган сэргэшэд үшөөл муу ээбсэгтэй бэлэбди. Бултандайнай ажмадууд үгы нэн. Суута винтовкодоо үргэлөөд лэ ябахаш. Автоматтай болоходоо, эхэл байсаа нэмди. Нэгэ заримамнай күхинэн. Дөү дуу дуулаашы, хатаарадыне абанай байха. — гэжэ сэргэшэн Батуев дурсалгаа үргэлжэлүүлнэ.

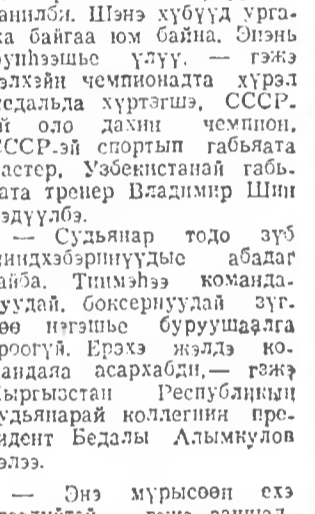
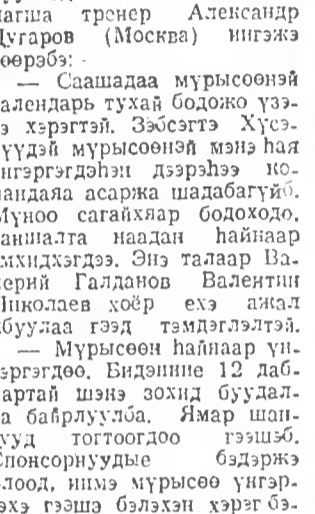
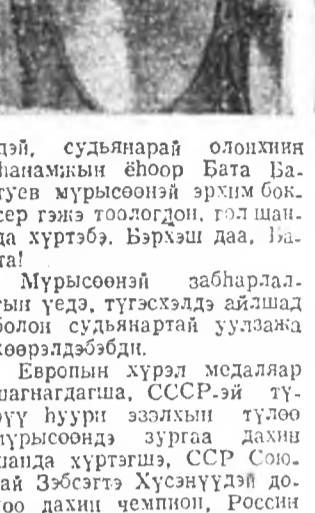
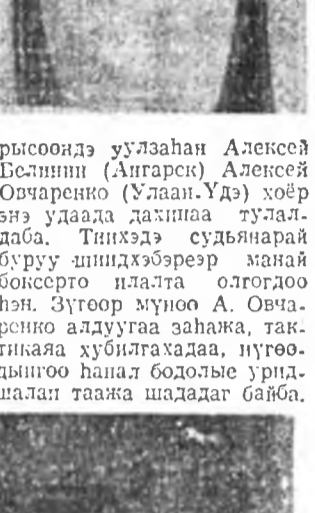
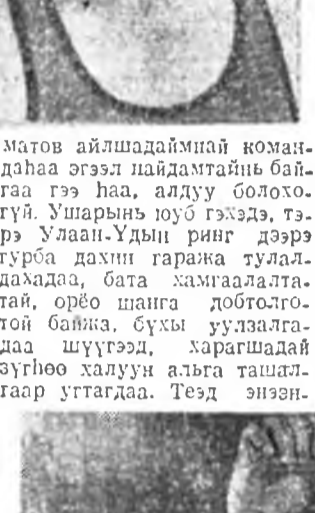
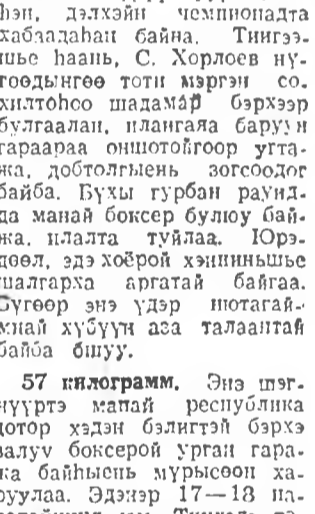
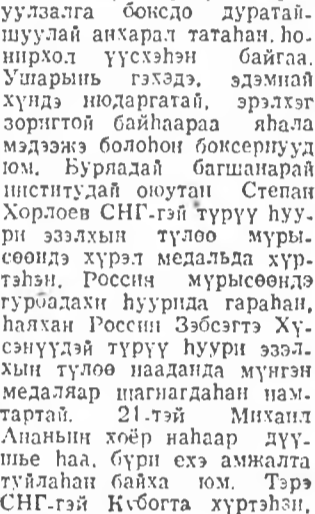
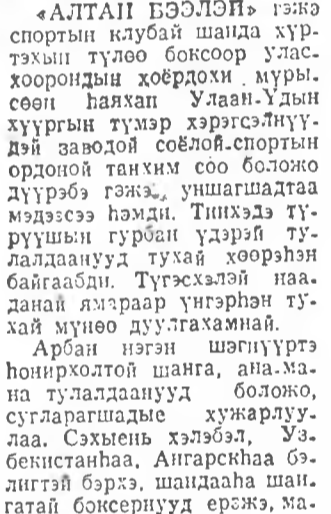
Калинин хотые дайсаһаа сүлөөлэхэ байлдаанай үелэ Цогто Батуев хүндөөр шархатаһан юм. Тинхэ госпитальдо орохо баятай болоо. Хад жалһээ үлүү сагай хуусаада тэндэ хэбтээд, саашаа бөөн «байдал бирагуй байжа, сэргэтэ ябах арга үгыт үзүлээд, түрэл нотагаа бусажа эрээ бэлэй. Саашанай ажабайдалынь түрэл ажахытайһан холбоотой нэн.

Тэмэндэ Барханай колхозой түр хууриин хүрэхээ, Цогто Бадмаевичтай гэртнэ ороо нэм. Уни үнэгэрн сэгые, үхэлтэ дайнише тэрэ даһаана наһандаа нэргэнэ, Тинхээд хажуудан ябанаан дайнда сэргэшэд нүхэдэйгөөр дайнда алдалан унаһые шаналан дурсана. Амиды мэнды нотагаа эрхэн сэргэшэд алаар үни холдоо, үзгэлөөгүй холын дайлада эмн наһан, тала хахасаһан нүхэдөө дурсахан ойлгосотой ааб даа.

Г. БАДМАЕВ, манай корр.

СПОРТ

„ЭНЭ МҮРЫСӨӨН ЕХЭ ЕРЭЭДҮЙТЭЙ“

баатай болоо. 51 килограмм. «Байгал» журналында хуртхын түлөө бүхэсоюно мүрысөөндэ иланка, спортын мастерай норматив дүргэһэн Владислав Цыбинов мүн лэ манай заншалта нааданда шалгарһан залуу боксер Байр Риччинович (ВСТИ) шанга шалгалта абанай байха юм. Имагай хүлүшын раундта буюу байһанаа гэршэлжэ, В. Цыбинов хүндэлэлтэ табсангай дээдэ шатада гарба.

54 килограмм. Спортын мастерууд Степан Хорлоев («Забайкалец») Михаил Ананшин (Ангарск) хөтөрай уулзалта боксдо дуратайшуулай анхарт татаһан. Ноирхол үзэхэһэн байгаа. Ушарын гэхэдэ, эдэмнай хүндэ инадратай, эрэлхэг зоригтой байһаараа аһала мэдэжэ болоһон боксерууд юм. Бурилай багшанаарай институтай оюутан Степан Хорлоев СНГ-гэй түрүү хуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хүрэл медальдаа хүрээтэй. Россиян мүрысөөндэ гурбадаһан хуурида гарһан, һаяхан Россиян Зэбсэгтэ Хүснүүдэй түрүү хуури эзэлхын түлөө нааданда мүнэн медальтар шагнагдаһан нартарай. 21-тэй Михаил Ананшин хөёр наһаар дүүшье хаа, бүри ехэ амжалта туйлаһан байха юм. Тэрэ СНГ-гэй Куботга хүртэһэн, салхушуулай дундаһаа СССР-эй түрүү хуури эзэлхын дэлхэйн чемпионда хабалһан байна. Тинхээд шашы наан, С. Хорлоев нүүдэһөөр тоһи мэрэн сохилтооо шадаргай бэрхээр бүтгәлһан, илангага баруун гараараа оншотойгоор утгажа, довтолгыше зогсоодог байба. Бүхи гурбан раундда манай боксер буюу байжа, илалта туйлаа. Юрэдөө, эдэ хөёрой хэһинише шалгарха аргатай байгаа. Зүгөөр энэ үдэр нотагаймал хуубуун аза талаантай байба бшуу.

57 килограмм. Энэ шэгнүүртэ манай республика дотор хэдэн боксегтэй бэрхэ залуу боксегтэй уртан гаража байһыше мүрысөөн хариулаа. Эдээр 17—18 наһатанууд юм. Тинхээд тэглэ илала һаби арта дуртэй, мэргэһи шанта сохилтоотой байһа. Геннадий Аюров, Гарма Манарханов гэгшэд түргэхээд нааданда уулзаадаа, һуулинын раундда нүхэрэ нокаундта оруулжа, Г. Аюров чемпион болоо. Энэнь Бурилай хуудэ ажахан институтай оюутан, нэггэдэһи разрадтай Геннадий Аюровай эгээл ехэ амжалта гэшээ. Тренер А. Г. Амгалановай бусажа эрхэһинээ хойно хуудэ ажахан дээдэ хуртуулини боксерууд үрдында алаар солгоо нэргээ, хэ һэдлэгтэй байһанаа шонугай.

60 килограмм. Узбекистанай чемпион Саидр Ташматов айлшадайманай командаа эгээл найдамтайн байдаа гэжэ һаа, аядуу болохогүй Ушарын юу гэхэдэ, тэрэ Улаан-Удын ринг дээрэ гурба дахин гаража туйлаадаа, бата хамгаалалтатай, өрбө шанга довтолготой байжа, бүхи уулзалтадаа шүүгээд, хараһадай зүгһөө халуун алыга ташалтаар утгагдаа. Тээд энэнь...

матов айлшадайманай командаа эгээл найдамтайн байдаа гэжэ һаа, аядуу болохогүй Ушарын юу гэхэдэ, тэрэ Улаан-Удын ринг дээрэ гурба дахин гаража туйлаадаа, бата хамгаалалтатай, өрбө шанга довтолготой байжа, бүхи уулзалтадаа шүүгээд, хараһадай зүгһөө халуун алыга ташалтаар утгагдаа. Тээд энэнь...

рысөөдэ уулзаһан Алексей Белинин (Ангарск) Алексей Очаренно (Улаан-Удэ) хөёр энэ удаада даһаа тулалдаа. Тинхээд судьянарай буюу шиндэхээрэр манай боксерто илалта олгодоо нэн. Зүгөөр мүнөө А. Очаренно аядуугаа аһажа, тактикаа хубилтахада, нүүдэһингөө һанал болодые уридшалан тажа шатада байба.

дэй, судьянарай олоһонин Иланамкин ёһоор Бата Батуев мүрысөөнэй эрчим боксер гэжэ тоологдон, гол шанда хүртээ. Бэрхэ даа, йта.

Мүрысөөнэй забарлаһын үедэ, түгэхээд айдһал болон судьянарай уулзажа хөөрлээдэбди.

Европын хурал медаллар шагнагдаһа, СССР-эй түрүү хуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ зургаа дахин шанда хүртгэжэ, ССР Союзай Зэбсэгтэ Хүснүүдэй долоо дахин чемпион, Россиян Зэбсэгтэ Хүснүүдэй сүүлсүүлсүдэ манай ажахан тренер Алесандр Дугаров (Москва) ингэжэ хөөрөө.

Саашада мүрысөөнэй календарь тухай бодожо үзэхэ хэрэгтэй. Зэбсэгтэ Хүснүүдэй мүрысөөнэй мэнэ һаа үнэгэрэгдэһэн дээрээһэ намандаа асаржа шалабагүй. Мүнөө сагайхар бодоходо, заншалта наадан һайнаар эхлэхэдэ. Энэ талаар Валерий Галданов, Валентин Николаев хөёр ехэ амнал ибуулаа гэжэ тэмлэгэлтэй.

Мүрысөөн һайнаар үнэгэрэгдөө, Бидиние 12 лабхартай шэнэ охид буулгада байрлуулаа. Ямар шангууд тогтодоо гэшээ. Спортсменууде бэдэржэ олоод, нинэ мүрысөө үнэгэрэхэ гэшэ бэлхэн хэрэг бэшэ даа. Бурилай оройн эздэн уеын боксеруудтай таныһой. Шэнэ хуубууд уржажа байгаа юм байна. Энэнь юуһыше үзүү. — гэжэ дэлхэйн чемпионата хүрэл медальда хүртгэжэ, СССР-эй оло дахин чемпион, СССР-эй спортын габылаа мастер, Узбекистанай габылаа тренер Владимир Шинэ мэдүүлбэ.

Судьянар тодо зүб шиндэхэрнүүдые абадаг байба. Тинхээд командауудтай зүгһөө итгэһые буруушагдаа ороогуй. Эрхэ жэлээ намандаа асаржа шалабагүй. Узбекистан Республикайн судьянарай коллегиянын президент Бедалы Алымкулов хэлээ.

Энэ мүрысөөн эхэ эрээдүйтэй, — гэжэ заншалта хөёрдохи нааданда ахалмад судья — Бурилай Хуудэ ажахан институтай доцент, уласхоорондэй категориин судья Г. Г. Баников мүрысөөнэй дунгуудые солсолдоо тэмдгэлэ нэн.

Б.М. ЖИГЖИТОВ. ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: заншалта нааданда илаглад Ц. Шутуков, В. Цыбинов, С. Хорлоев, Г. Батуев, А. Очаренно, Ж. Бадмаев, И. Бунин, А. Пугинский, О. Маскаев; мүрысөөнэй эрчим боксер Бата Батуева хүнгийн автомашинын түлкөөр баруулагдаба.

С. БАЛДУЕВАН фото.

Ушар шимээһэ энэ удаадаһы судьянарай Алексей Очареннодэ талархалаа мэдүүлгынине сүйтэй гэжэ һаа, наадана.

Бусад шөгнүүрүүдэ Ибрагал Бадмаев (Улаан-Удэ) — Александр Игров (Шэга), Игорь Бунин — Дильшот Ярокович (хоуулан Узбекистан), Алексей Путинский (Улаан-Удэ) — Абдуали Хафисалиев (Узбекистан), Олег Маскаев (Узбекистан), Максим Ольгинский (Ангарск) дилжээ, чемпионууд болоо.

Илагшадта, хөёрдохи хуури эзэлгэһэдэ «Чайка» гэжэ телевизионно комплет, «Сокол» тухалт үнгэтэ телениор, хөёр камератай киноленик, угаалт «Приморье» машина болон мүнэн хутеганууд баруулагдаа.

«Алтан бээлэй» гэжэ спортын клуббай болон ДВС фирмын тогтоһон гол шашы «Москва» тухалт хүнгин автомашина баруулахын туйла мүрысөөнэй эрчим боксерые элнүүрхэ гэжэ хэлэхэ хүндэ хүшэр байба. Энэ хэдэн боксер нэргээдэ, Мэрэгэһлэһэн нүхэл ёһолой мү-

һээ үлүү ямар сэгнэлтэ байха даа? Хуулинын үдэр тэрэ 24-дахы лицейи һуража Бата Балдановтай уулзаадаа. 41 тоотогоор шүүгэһэн байха юм. Хүнээ инадратай В. Балдановай доһтойше тэрэ шадар бэрхээр салсуулан сараба. Хэди нүүгээһые һаа, Бата Балданов мүрысөөнэй шэнэ нэрэ болоо. Саашадаа зүб мүрөөр һорилго хэбэл, тэрэ ехэ эрээдүйтэй боксер болохо аргатай байна.

63.5 килограмм. Бурилай оройн бэрхэ боксер — Россиян чемпион, СССР-эй Куботга хүртэһын түлөө мүрысөөндэ шанда хүртгэжэ, Польшодо, Финляндия, Монголодо, ИИР-гэй үнэгэрэгдэн уласхоорондэй мүрысөөнүүдэ хабаадаһа Бата Батуев бултанһаа һурагуй буюу байжа, түрүүшын раундта шүүжэ гараа.

67 килограмм. Түрүүшын совет олимпини чемпион Владимир Сафроновтой дурахаалда зороулагдаа. Бурилай Республика ба Россия Федерациянын командауудай хоорондо тэһегн манай оһеро болон бэллэй академиксескэ театр сохилтэ гэрэгэһлэһэн нүхэл ёһолой мү-

Ушар шимээһэ энэ удаадаһы судьянарай Алексей Очареннодэ талархалаа мэдүүлгынине сүйтэй гэжэ һаа, наадана.

Бусад шөгнүүрүүдэ Ибрагал Бадмаев (Улаан-Удэ) — Александр Игров (Шэга), Игорь Бунин — Дильшот Ярокович (хоуулан Узбекистан), Алексей Путинский (Улаан-Удэ) — Абдуали Хафисалиев (Узбекистан), Олег Маскаев (Узбекистан), Максим Ольгинский (Ангарск) дилжээ, чемпионууд болоо.

Илагшадта, хөёрдохи хуури эзэлгэһэдэ «Чайка» гэжэ телевизионно комплет, «Сокол» тухалт үнгэтэ телениор, хөёр камератай киноленик, угаалт «Приморье» машина болон мүнэн хутеганууд баруулагдаа.

«Алтан бээлэй» гэжэ спортын клуббай болон ДВС фирмын тогтоһон гол шашы «Москва» тухалт хүнгин автомашина баруулахын туйла мүрысөөнэй эрчим боксерые элнүүрхэ гэжэ хэлэхэ хүндэ хүшэр байба. Энэ хэдэн боксер нэргээдэ, Мэрэгэһлэһэн нүхэл ёһолой мү-

һээ үлүү ямар сэгнэлтэ байха даа? Хуулинын үдэр тэрэ 24-дахы лицейи һуража Бата Балдановтай уулзаадаа. 41 тоотогоор шүүгэһэн байха юм. Хүнээ инадратай В. Балдановай доһтойше тэрэ шадар бэрхээр салсуулан сараба. Хэди нүүгээһые һаа, Бата Балданов мүрысөөнэй шэнэ нэрэ болоо. Саашадаа зүб мүрөөр һорилго хэбэл, тэрэ ехэ эрээдүйтэй боксер болохо аргатай байна.

63.5 килограмм. Бурилай оройн бэрхэ боксер — Россиян чемпион, СССР-эй Куботга хүртэһын түлөө мүрысөөндэ шанда хүртгэжэ, Польшодо, Финляндия, Монголодо, ИИР-гэй үнэгэрэгдэн уласхоорондэй мүрысөөнүүдэ хабаадаһа Бата Батуев бултанһаа һурагуй буюу байжа, түрүүшын раундта шүүжэ гараа.

67 килограмм. Түрүүшын совет олимпини чемпион Владимир Сафроновтой дурахаалда зороулагдаа. Бурилай Республика ба Россия Федерациянын командауудай хоорондо тэһегн манай оһеро болон бэллэй академиксескэ театр сохилтэ гэрэгэһлэһэн нүхэл ёһолой мү-

Ушар шимээһэ энэ удаадаһы судьянарай Алексей Очареннодэ талархалаа мэдүүлгынине сүйтэй гэжэ һаа, наадана.

Бусад шөгнүүрүүдэ Ибрагал Бадмаев (Улаан-Удэ) — Александр Игров (Шэга), Игорь Бунин — Дильшот Ярокович (хоуулан Узбекистан), Алексей Путинский (Улаан-Удэ) — Абдуали Хафисалиев (Узбекистан), Олег Маскаев (Узбекистан), Максим Ольгинский (Ангарск) дилжээ, чемпионууд болоо.

Илагшадта, хөёрдохи хуури эзэлгэһэдэ «Чайка» гэжэ телевизионно комплет, «Сокол» тухалт үнгэтэ телениор, хөёр камератай киноленик, угаалт «Приморье» машина болон мүнэн хутеганууд баруулагдаа.

«Алтан бээлэй» гэжэ спортын клуббай болон ДВС фирмын тогтоһон гол шашы «Москва» тухалт хүнгин автомашина баруулахын туйла мүрысөөнэй эрчим боксерые элнүүрхэ гэжэ хэлэхэ хүндэ хүшэр байба. Энэ хэдэн боксер нэргээдэ, Мэрэгэһлэһэн нүхэл ёһолой мү-

һээ үлүү ямар сэгнэлтэ байха даа? Хуулинын үдэр тэрэ 24-дахы лицейи һуража Бата Балдановтай уулзаадаа. 41 тоотогоор шүүгэһэн байха юм. Хүнээ инадратай В. Балдановай доһтойше тэрэ шадар бэрхээр салсуулан сараба. Хэди нүүгээһые һаа, Бата Балданов мүрысөөнэй шэнэ нэрэ болоо. Саашадаа зүб мүрөөр һорилго хэбэл, тэрэ ехэ эрээдүйтэй боксер болохо аргатай байна.

63.5 килограмм. Бурилай оройн бэрхэ боксер — Россиян чемпион, СССР-эй Куботга хүртэһын түлөө мүрысөөндэ шанда хүртгэжэ, Польшодо, Финляндия, Монголодо, ИИР-гэй үнэгэрэгдэн уласхоорондэй мүрысөөнүүдэ хабаадаһа Бата Батуев бултанһаа һурагуй буюу байжа, түрүүшын раундта шүүжэ гараа.

67 килограмм. Түрүүшын совет олимпини чемпион Владимир Сафроновтой дурахаалда зороулагдаа. Бурилай Республика ба Россия Федерациянын командауудай хоорондо тэһегн манай оһеро болон бэллэй академиксескэ театр сохилтэ гэрэгэһлэһэн нүхэл ёһолой мү-

Б.М. ЖИГЖИТОВ. ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: заншалта нааданда илаглад Ц. Шутуков, В. Цыбинов, С. Хорлоев, Г. Батуев, А. Очаренно, Ж. Бадмаев, И. Бунин, А. Пугинский, О. Маскаев; мүрысөөнэй эрчим боксер Бата Батуева хүнгийн автомашинын түлкөөр баруулагдаба.

С. БАЛДУЕВАН фото.

Ушар шимээһэ энэ удаадаһы судьянарай Алексей Очареннодэ талархалаа мэдүүлгынине сүйтэй гэжэ һаа, наадана.

Б.М. ЖИГЖИТОВ. ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: заншалта нааданда илаглад Ц. Шутуков, В. Цыбинов, С. Хорлоев, Г. Батуев, А. Очаренно, Ж. Бадмаев, И. Бунин, А. Пугинский, О. Маскаев; мүрысөөнэй эрчим боксер Бата Батуева хүнгийн автомашинын түлкөөр баруулагдаба.

С. БАЛДУЕВАН фото.

Зуһаландаа газарай эдэе ургуулагшадта

ДЕКАБРЯР ЖЭЛ ДҮҮРЭДЭГ

М Зай, үбэлнай хүсэндөө дээрб. Энэ үедэ байгаалин айдаль эдлэе һаан. Зарим эдлэе ехэ шанга оролод ааб Алаа. Нүүгөө жэлүүдэнь гагсаар хара шахуу байдаг. Юуһыше болоо һаа, ур-амал гэшые хамгаалан, гү хярангүй оршино болохо-скэй юм. Молонхуйтай энэ сүгэ — 40 градустай яахалысөө — харин үндэһинишэ лэ түгэ — 12 градустай үхэжэ боло-слюк. Тинхээд саһанһаа лаяйнаар, үдүүгээр тэрэниие дээршые хамгаалга ша-хагайг. 20 сантиметр зу-маган саһан молдойтайн үн-хүдные гүйсэд һайнаар хам-оролгаа гэжэ мэдэгтэ.

Һан ехэ һаа, һайн бэлэй. Харин бага һаань, шашы тогтоо-го гэжэ оролдохо хэрэгтэй. Молдойгоо үзүүр багта саһа зороуту суглуулагты, оройһон саһанай тогтохоор элбэ түхээрэлтэ хэртэ, эн-дэ тэндэ тогтоһон хүр саһа асаржа халты. Гэхэ эгээр, лан ехэ саһан оролол, баһа тодор шэржэ болоо. Молдойн һалаанууд дээрэ зузаанар тогтоһон са-һанһаа эшнүүдны хухаржа магад. Тингээһин модо дү-мүүхэһэн хөжүржэ гү, али саһынь юмээр сохино унаагаа хэрэгтэй.

Саадаа үшөө дахин анха-ралтайгаар харгаты. Наһша намагайнь унаад байхада, хорхой шабхайн мүнүүд, уурхайнууд тон элээр хараг-дадаг юм. Һэжогтоһон һалаа-нуудынь оролго халд, гал-даһан дээрэ байха. Хатажа боршойшоод, сахаритан бай-һан наһанһан соо эздэн зуу-гаад амиды үтэ хорхой бай-жа болоо. Бүдэһин ажабай-тар наришһан суглуулаада, галдаһархана хэрэгтэй.

Үбэдөө саһанай ехэ бай-хада, хүхэ буханууд эхэл-лядсадаг юм. Орохо шэнжэ-хэ газарыншые, эднэхэ тэ-жээһинише олодохо боли-дог. Тинхээд тэдээр шэл-бэнэтэ ой руу нилдэн хо-роо, аун болотор тэндэ ош-рон байдаг гуримтай. Гэбэ-шые эдэ шубуухайнуудай саад соотнай үбэлжөө һаа, ехэл тунһатай байха. Тинхээ-һэ тэндэд таатай эрхэ бай-далынь эохосоо, үлоохые оролдойһонтой дээрэ бшуу. Тэһэндэ туйлаха хэрэгтэй.

Үнэһи саарһан пакдээр эдоор-тэбш хээд, үлгөө һаат-най, алтай охид байха. Ха-жуу тээгүүр нүхэ гаргалга-һан, эдэ эдоуриуудэй мо-длодо үлгөөтэй байхада, шаазгай болон турлагууд тэндэһинь хулууша шадла-гүй байха. Хүхэ буханууды-е юмээр элэлүүхэб гэжээд, обосоо, будаа болон саһан хилэһэмэй бутарһан һаби, Гунтэбэһые даһалагдаагүй өвхэндэ тэдэ ехэ дуратай юм.

Гэртэхэ огород тухайн Саадаартай дүүрэн саһан оройһой гэжэй. Тингээһые һаань, гэртэ ноогоон орог-одтой байжа шадхат. Гэртэ огород тархын ту-ла модон хайрагуудые хэр-эгшээт. Хайраһангайта огорто олон тоото нүхэндэ-тэй нолдэһилэн дэбидхэт. Тэрэгэрнь уһаншын гоо-жоо, агаар орохо жэшээтэй. Хада хурьһатэй һаби но-ройгоор хайрагуудаа дүүр-гэхэт. Хэрбэ тинхэ хурьһ-оолоогуй һаа, магизинуудта наймаалардада «Финаль» гэжэ бэлэн хурьһэ хэрэг-лэхэ, дэнэ, сонхо дээрэ гаргадаг.

Рассадангаа 14 хоног бо-лоходо, тэһээд (огород дээр-эһи галар) оруулаха юм. Ушоо долоон хоног үнэг-эрсөөр, станкууд соогуур амьарлана буулгаха, Ста-наһангаа өбөртө бутаргадан-һан хирлиһе гү, али жижэ-хэн элбэ дөблөдэ, дээрэһинь орогдой галар хээ. Расса-даа станкууд соо буулга-хаһаа 3 час урид һайса уһалха хэрэгтэй. Долоон хо-ног соогоо 2—3 дахин сүр-шэмэя уһаар уһалгаха һаби. Огородто хэрэгшэдэг тэ-жээ гэжэ байдаг юм. Тэрээ-гээр 10 үдэртэ нэгэ дахин тэмээл үгээбэ, бүри һайн (10 литр уһанда 40 грамм). Монсогхоһууд үршын би-болжо эһилэмээр, тэ-жээл оруулгаһа долоон хо-ног бүрини 1 дахин хурьтэр олошоруулаха шуулаа. (Тухай литератураһаа).

<